

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਨਰੂਲਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਜਾਲਪੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼

ਬਨਾਮ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੁਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ

1965 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 536.

ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਐਕਟ (1961 ਦਾ III) - ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2) (ਸੀਸੀ)— ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਇਕਲੋਤੀ ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਰ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ— ਕੀ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ—ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ— ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਇਰਾਦਾ— ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲੜਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਵੋਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵੀ ਵੋਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿ ਕੇ ਉਸਨੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਅਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਬਾਕੀ ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਚੋਣ ਲੜੀ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀਸੀ) ਅਧੀਨ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸਹਿ-ਚੁਣਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਰਕ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਾਬਦਿਕਤਾ ਨਹੀਂ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਲਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂਤਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਹਿਜਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ, ਬੇਸ਼ਕ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ: ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ, "ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ" ਨੂੰ ਖੋਜਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਵਾਕਾਂਸ਼

ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਤਿਲਕਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ।

19 ਮਾਰਚ, 1965 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪੀ.ਡੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 12 ਮਈ, 1965 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕੇ-ਵਾਰੰਟੇ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ, ਨਗਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5(2) (ਸੀਸੀ) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨਗਰ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸਹਿ-ਆਪਟ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਐਕਟ, 1961 ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੇਵਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਕੀ ਦੇਵੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨਗਰ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ, ਨਗਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਗਜ਼ਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਰਜਿੰਦਰ ਸੱਚਰ ਅਤੇ ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਛਿੱਬਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ।

ਜੇ ਐਨ ਕੋਸ਼ਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਐੱਚ. ਐਲ. ਸਰੀਨ ਅਤੇ ਕੋਹਲੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਦੁਆ, ਜੇ.—ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੀ.ਡੀ.ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਮਿਤੀ 19 ਮਾਰਚ, 1965 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 3 (1961) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2) (ਸੀਸੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸਵਾਲ ਛੋਟਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਰ 'ਤੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਜਲਪੂ ਰਾਮ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੁਨੇਸ਼ਵਰੀ ਗੌੜ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਪੰਚ, ਪੰਚਾਇਤ ਹਲਕਾ ਨੰਬਰ 1, ਕੋਠੀ ਨਗਰ, ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨਗਰ,

ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵੀ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਸ੍ਰੀ ਈ. ਦਾਸ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ (ਡੀ.ਐਫ.ਓ./ਕੁਲੂ), ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 15 ਫਰਵਰੀ, 1964 ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ (ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੁਲਾਈ। ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਲਈ ਨਿਯਮ, 1961 ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਚਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੁਨੇਸ਼ਵਰੀ ਗੌੜ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)(ਸੀਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ-ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੁਨੇਸ਼ਵਰੀ ਗੌੜ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਢੱਲੀ, ਮਹਿਲਾ ਪੰਚ, ਪੰਚਾਇਤ ਕਰਜਨ, ਕੋਠੀ ਬਰਸ਼ਾਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੇਵਤੀ ਦੇਵੀ, ਪੰਚ, ਪੰਚਾਇਤ ਖਰਲ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਕੀ ਦੇਵੀ, ਮਹਿਲਾ ਪੰਚ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ।, ਪੰਚਾਇਤ ਬੈਂਚ। ਕੋਠੀ ਰਾਏਸਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਬਰਾਬਰ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਲਾਟੀਆਂ ਕੱਢੀਆਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਪੇਸ਼ਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 5(2) (ਸੀਸੀ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਔਰਤ, ਜੋ ਚੋਣ ਲੜਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਸਹਿ-ਚੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੁਨੇਸ਼ਵਰੀ ਗੌੜ, ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀ ਇਕਲੋਤੀ ਔਰਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਚੋਣ ਹਾਰ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਸਹਿ-ਚੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਚੋਣ ਲੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2)(ਸੀਸੀ) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ 1961 ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਗਠਨ

ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ, ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਸਹਿ-ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ (ਸੀ), ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“(c) ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਮੈਂਬਰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ-

(i) ਦੇ ਔਰਤਾਂ "ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਔਰਤ ਨਹੀਂ ਚੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਔਰਤ "ਇਸ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

* * * * *

ਧਾਰਾ (cc), ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ, ਹੁਣ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-

“(cc) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆਮ ਚੋਣ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ -

(i) ਧਾਰਾ (a) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਅਧੀਨ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਔਰਤਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਔਰਤ ਨਹੀਂ ਚੁਣੀ ਜਾਂਦੀ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੀ ਚੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਔਰਤ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ਸ਼ਰਤ ਹੋਰ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਔਰਤ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਔਰਤ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;

* * * * *

ਸੈਕਸ਼ਨ 16, ਜੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੋਈ ਵੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਾਧੂ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1)

ਅਤੇ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਲੇੜੀਂਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਓ। ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਭਾਗ, ਅਜਿਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੇਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ; ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਦਿ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ (ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ) ਨਿਯਮ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 4-ਏ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਰਥਨ ਵੀ ਮੰਗਿਆ, ਉਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ-

“4-ਏ. ਧਾਰਾ 5(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀਸੀ) ਅਧੀਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ; ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਡਰਾਅ ਕੱਢ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਜਾਂ ਨਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਨਿਯਮ 4, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਲਈ ਕੋਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਰਿਟਰਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ, ਸਬੰਧਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 6 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਵਜੋਂ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। '। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ, ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੁਨੇਸ਼ਵਰੀ ਗੌੜ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 5(2) (ਸੀਸੀ) ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੁਝ ਵੋਟਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਇਕ ਵੀ ਵੋਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿ ਕੇ, ਉਸਨੇ ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ

ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਅਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ, ਮੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਲਪਨਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਕਿਵੇਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਗਲਪ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਠੋਸ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਵੀ ਵੋਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿ ਕੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਅਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਦੂਜੇ ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਸੀ ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਤਰਕ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਸਮਰਥਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ੍ਰੀ ਕੈਸਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੁਝ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ - ਕਿ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 5(2)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਔਰਤ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਔਰਤ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ (i) ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪਿਛੇਕੜ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਔਰਤ ਚੋਣ ਲੜਦੀ ਹੈ, ਤਦ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਵੋਟ, ਉਹ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਆਉ ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ ਕਿ ਇਹ ਸਪੁਰਦਗੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਕੀਮ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਟਿਕਾਉ ਹੈ। ਧਾਰਾ (i) ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਡਰਾਫਟਮੈਨ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲਈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ: ਜਦੋਂ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ

ਲੜਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਚੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਔਰਤ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ - ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਵੀ ਨਹੀਂ - ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ, ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਠਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਫਿਰ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲੇਗਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕਟਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੀ ਚੁਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਦੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਹੀ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਖਤਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਮਤੀ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਦੇ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਇਕ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੁਨੇਸ਼ਵਰੀ ਗੌੜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਸੰਮਤੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਆਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2)(ਸੀ) ਜੋ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਔਰਤ ਨਹੀਂ ਚੁਣੀ ਜਾਂਦੀ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਔਰਤ ਇਸ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਅਸਲ ਅਧਾਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਔਰਤ ਜੋ ਚੋਣ ਲੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣ ਕੇ, ਜੇਕਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਔਰਤ ਇਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨਹੀਂ ਹਾਰੇਗੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੁਨੇਸ਼ਵਰੀ ਗੌੜ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਕਿਸ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ (cc)(i) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕਟਕਾਲ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਸੀਸੀ) ਵਿੱਚ ਦੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿਓ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 5(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 ਨੂੰ ਵੀ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੈਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਸੀਂ ਦੂਜੇ ਪਰਿਵਰਤਨ 'ਤੇ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣਾ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ-ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ (1) ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਇਸਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਉਦੇਸ਼, ਜਾਂ ਕੁਝ ਅਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਬੇਹੁਦਾ, ਕਠਿਨਾਈ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ, ਇਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ, ਅਤੇ ਵਾਕ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਤਿ ਰਾਮ ਦਾਸ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਤੁਕੀ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤਤਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਤਰਕ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਾਬਦਿਕਤਾ ਨਹੀਂ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਲਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਆਪਣੀ ਨਵੀਨਤਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਹਿਜਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ, ਬੇਸ਼ਕ ਇੱਕ ਮੇਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ: ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਪਨਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨੂੰ "ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ" ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਾਕਾਂਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਤਿਲਕਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸ਼ਾਇਦ ਧਾਰਾ 5(2) (ਸੀਸੀ)(i) ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ: ਅਤੇ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਲਿਆਓ ਜਿਸ ਲਈ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਤੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਨਿਯਮ 4(ਏ) ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਧਾਰਾ 5 (2) (ਸੀਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਤੋਂ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸਹਿ- ਵਿਕਲਪ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ, ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਚਨਚੇਤੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਿਯਮ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਜੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰ ਨਿਯਮ, ਇਸ ਦੇ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਕੁੱਲ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੇਵੇਂ ਸਦਨਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੇਵੇਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਓਨੇ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਵਸਥਾ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਯਮ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 5(2)(cc)(i) ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਆਖਰੀ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਤਿੱਖਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਚਿੰਤਾ ਜਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਿਲਾ ਪੰਚਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ-ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਉਹੀ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਸੁਝਾਅ ਲਈ ਕੋਈ ਤਰਕਪੂਰਨ ਜਾਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੋਈ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ, ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਹਿਲਾ ਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੇਤੰਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਚੋਣ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣਨ ਦਾ ਜਮਹੂਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵੱਲੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਕੋਲ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਿਆਸੀ ਜ਼ਮੀਰ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ; ਅਤੇ ਇਹ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਸ ਲਾਈਨ ਦਾ

ਪਿੱਛਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ "ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 5(2)(cc)(i) ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੂਨੇਸਵਰੀ ਗੌੜ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ, ਨਗਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿਓ। ਇਹ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 5(2)(ਸੀਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹਿਲਾ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਰਤ. ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰ. ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀਆਰਟੀ

(1)A.I.R. 1955 S.C. 830.

(2)I.L.R. 1959 Punj. 1870=A.I.R. 1959 Punj. 497.

Mandeep Kaur

(Translator)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।